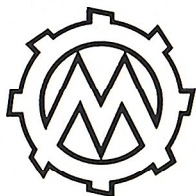

TEKNIKAN WAIHEITA

TEKNIK I TIDEN
TEKNIKAN
MUSEOLEHTI
3/1987 lokakuu
5. vuosikerta

ISSN 0780-5772

Kustantaja
Suomen Teknillinen Museoyhdistys -
Tekniska Museiföreningen i
Finland ry

Päätoimittaja
Martti Kajaste

Toimitus
Martti Kajaste
Iivisiementie 2 I 143
02260 Espoo
puh. 90-883 893 (iltaisin)

Toimituskunta
Carl-Fredrik Geust
Pertti Kaarna
Martti Kajaste
Matti Krank
Jaakko Liede
Lea Väkeväinen

STMY:n jäseneksi ilmoittautumiset,
lehden tilaukset, osoitteenmuutokset
Matti Krank
Laurinlahdentie 12 E
02320 Espoo
puh. 90-801 7830 (iltaisin)

Ilmoitukset
Helena Heinonen
Puh. (90) 7287 068

Tekniikan Waiheiden seuraava
numero ilmestyy joulukuussa

Paino
Painoratas Oy, Helsinki

Teollisuusperinne talteen

X valtakunnalliset tekniikan museopäivät pidettiin 10.-11.9.87. Aiheena oli ”teollisuusperinteen tallennus elokuvan keinoin”. Lähes 60 osanottajaa katsoi puolentoista päivän ajan ihailtavan sitkeästi 1910-1980-luvuilla tehtyjä teollisuusfilmejä sekä keskusteli niistä. Aihe on kieltämättä ilmassa tämän päivän rakennemuutoksen kiihtyvissä kierteissä.

Keskeisiä kysymyksiä ovat: miten pelastetaan säilyneet ja usein piilossa olevat menneiden aikojen teollisuusfilmit ja miten saadaan aikaan systemaattinen, tämän päivän teollisuusperinteen audiovisuaalinen tallennus. Tämä päivä, sen tekniikka ja menetelmät ovat jo huomenna historiaa!

Museopäivien järjestelytoimikunnan, puheenjohtaja DI Lars Hukkinen etsii seuraavassa vastauksia edellisiin kysymyksiin.

Ensimmäiseen kohtaan on tarjolla selkeä vastaus:

Suomen elokuva-arkisto, opetusministeriön rahoittama valtion laitos, jonka palvelu- ja säilytysresurssit ovat viime aikoina ilahduttavasti parantuneet. Viimeistään silloin, kun yrityksen tai yksityisen hallussa olevan dokumenttifilmin tai -videokasetin säilytys alkaa tuottaa ongelmia, dokumentti on syytä toimittaa elokuva-arkistoon säilytettäväksi. Omistusoikeuden siirto ei ole tarpeellinen. Ainutlaatuisien dokumenttifilmien ollessa kyseessä olisi säilytys sopimus elokuva-arkiston kanssa paikallaan jo ennen säilytysongelmien ilmenemistä. Arkisto voi sopimuksesta toimittaa käyttövideon asiakkaan originaalista.

Toisen kysymyksen tarkoituksenmukainen ratkaisu edellyttäisi melkoisia rahallisia ja fyysisiä resursseja, joiden organisointi on merkittävä ja kiireellinen kysymys. Teollisuushistoriallinen kehitys ei odota tämän kysymyksen ratkaisemista, kehityksen pyörässä ei ole jarrua. Kaksi ratkaisumallia tulee mieleeni; ne eivät sulje toisiaan pois, vaan täydentävät.

a) Yritysten tilaamiin vaikuttamistavoitteisiin filmituotteisiin kytketään kylkiäistilaus, joka käsittää johdonmukaisen arkistofilmin valmistamisen pääfilmin valmistuksessa syntyvästä tausta- ja oheismateriaalista, kohteena yrityksen tuotantoyksiköiden ja -linjojen toiminnan kuvaus. Näin syntyvät arkistofilmit rahoittaisi pääfilmin tilaaja mainos- tai PR-määrärahoihin. Lisäkustannus tulisi lähinnä arkistofilmin leikkaus- ja koontityöstä asiasisältöön liittyvine selostuksineen. Arkistodokumentti lisäisi samalla filmintekijän ammattitaitoa kuvastavan pääfilmin arvon säilymistä.

b) Museovirastoon tai Suomen elokuva-arkistoon perustetaan teollisuusfilmi-ryhmä, joka toisaalta toimii palokuntaperiaatteella kuvadokumentoiden uhanalaisia ja lopetettavia teollisuuslaitoksia ja -prosesseja, toisaalta systemaattisen pitkäaikaisohjelman mukaisesti rekisteröi käynnissä olevia teollisia prosesseja ja menetelmiä eri teollisuudenaloilla. Tällainen toiminta olisi osa teollisuusperintön dokumentointia ja suojelua, joten sen rahoituksen olisi tultava samoista lähteistä. Olen edelleen sitä mieltä, ettei kysymys ole vain yhteiskunnan vastuulla, vaan teollisuuden on omaehtoisesti tajuttava vastuunsa. Investoinnit ovat avaintapahtumia teollisuutta luotaessa, silloin ovat myös varat käytettävissä. Siinä vaiheessa olisi myös teollisuusperintön suojelurahastoa kerättävä.

Sisältö

	Sivu		Sivu
Veikko Orpana: Tekniikan historia oppiaineeksi	2	Kim Montin: Museoalus, kolmimastoparkki Sigyn 100 vuotta	9—10
Y J CI Collan: Pujahdinko muinaisuuteen	2	Leila Suutarinen: Auto — museoimisen arvoinen esine!	11—13
Pääkirjoitus: Teollisuusperinne talteen	3	Nykyvaiheita	14—15
Osmo Hänninen: Mitä pulot kertovat tekniikan ja ihmisen vaiheista	4—5	Museo on uusi ajatus ...	16
Lääkietieteen historia elävöityy museossaan ...	6—8		

Kansikuvat:

Hammaslääkärin vastaanottohuone 1900-luvun alussa. Elias Lönnroten teos Suomalaisen Talonpojan Koti-Lääkäri 2. p. vuodelta 1856, kuppauksarvia ja kuppaukskirves. Sairaanhoidovälineistöä 1900-luvun alkukymmeniltä: höyryhengityslaitte, vuodepotilaan juottokannu ja lääkeannostelija. Kuvat Helsingin yliopiston Lääkietieteen historian museosta.